

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

487. An, & qualiter, antequam procedatur ad confirmationem, citandi habentes interesse.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

videur, dum *loc. cit. n. 6.* ait: amplia, ut ipsi confirmatori integrum sit, confirmare vel cassare electionem, prout sibi secundum scientiam privatam vel publicam videbitur bono communi expedire. Tamen enim confirmator non teneatur ad solemnitates juris, sed, ut dictum paulò ante, in confirmando & cassando juxta *Clem. dispendiosam, de iudicib.* possit simpliciter de plano, & sine strepitu & figura iudicii, solà rei veritate inspectà iudicare: & ut Salgad. *ubi ante ex Abb. conf. 41. n. 1.* Barbof. *l. 1. v. 10. 4. n. 27.* apud Pass. *cit. n. 140.* necesse non sit, ut processum fabricet, & coram Notario testium depositiones sumat, sed sufficiat, ut scripturà per aliorum scripta, vel voces animum suum informet & conscientiam; intelligendo nimirum id, quando confirmator non procedit ad instantiam partis, sed officio. Verumtamen cum confirmator in confirmando vel cassando non sit privata persona, sed publicè ut Pass. pluribus probat *n. 139.* debet uti iudex *verè* ea observare, quæ de iure naturæ & gentium necessaria sunt, licet summarie, simpliciter & de plano, & sine strepitu & figura iudicii iudicium suum possit exercere. Pass. *num. 139.* Iudex namque quicumque, etiam habens facultatem iudicandi sine ordine iudicii, solà facti veritate inspectà, etiam si sit princeps supremus, non potest iudicare sine illo ordine iudicii, quem præcipit lex naturalis & divina; inter illa autem, quæ iure naturæ omnino sunt substantialia iudicio, sunt hæc tria; scilicet citatio, probatio & defensio (uti id de singulis pluribus auctoritatibus stabilit Pass. *n. 141.*) adeoque servanda, etiam in iudicio, in quo iudex sine figura iudicii iudicat secundum conscientiam suam, solà veritate facti inspectà. Quamquam in his distingui debeat substantia horum trium actuum, & solemnitas, quam habent ex iure positivo; quam solemnitatem iudex, qui in iudicando ab ordine juris est absolutus, non tenetur in citationibus, probationibus & defensionibus servare, sed solum eorum substantiam. Pass. *cit. n. 141.*

2. Hinc itaque confirmator, ut Pass. *num. 142.* etsi possit iudicare secundum conscientiam, incitatum tamen & indefensum non potest privare iure suo. Sic, esto non sit adstrictus ad examinandos testes cum iuramento, & loco probationum accipere possit etiam testimoniales fideles, & ex quo iudicare potest solà inspectà veritate facti, admittere probationes non conclusentes & persuasivas, etiam leviores, seu eas, quæ ad formalitatem juris positivi non perveniant; debent tamen ex esse tales, ut convincant & mortaliter certum reddant.

3. Unde jam rectè concluditur, non posse eum purè ex scientia privata, seu privatim acceptà, seu habità procedere. Si enim, ut inquit D. Thom. *2. 2. q. 67. a. 2.* iudicare pertinet ad iudicem, secundum quod fungitur publicà potestate, & ideo informari debet in iudicando non secundum id, quod ipse novit, sed secundum id, quod sibi innotescit tanquam personæ publicæ &c. & confirmator est iudex, & ut talis, etiam dum summarie sine strepitu iudicium exercet, debet procedere ex notitia acquisita ab eo, ut iudice & publicà personà in ordine ad confirmationem, qui est actus publicus ad publicum bonum Ecclesiæ promovendum. Siquidem, ut ait Pass. *n. 144.* non in iure positivo, sed natura fundatur hoc ipsum, quòd, dum iudicare ex natura rei est publicæ potestatis, & potestati correspondere debet notitia, seu informatio, potestati publicæ correspondeat informatio, seu notitia

P. Leuren, Fori Benef. Tom. II.

publica, quæ ordinatur ex natura rei ad bonum rei publicæ visibilis. Et certè aliàs, si liceret iudicibus ex privata & secreta notitia, non deducibili ad forum publicum iudicare, esset repositum iudicium in voluntate iudicantium, qui ex quocunque iudicio sibi bene viso impunè iudicarent, nec iudicati possent se defendere, quo nihil execrabilius. Pass. *cit. num. 144.* ubi etiam addit, hunc esse sensum communem DD. asserentium, canones supra citatos, obligantes confirmatorem se quàm diligentissimè informare de meritis causæ, intelligendos de informatione, quæ fit ex publica potestate, & ad publicum confirmandi & cassandi actum proportionata, & ex qua visibiliter possit formari iudicium, ut Ecclesiæ apparere possit, an fuerit rationabile nec ne, & confirmator ex hoc sit dignus vellaude vel pœnà, irrationabiliter confirmantibus à SS. Canonibus statutà.

4. Ostendit quoque Pass. *n. 145.* quòd in Ordine Dominicanorum confirmatio aut cassatio non fiat ex notitia secuta; dum Patres discreti, ex quorum votis procedit ad confirmationem vel cassationem Provincialis, dant quidem iudicium suum per vota secreta, non tamen informatum solà notitià secretà, sed ex causâ per publicas scripturas aut testimonia publica in dictorum Patrum concilio examinata; Unde etiam ait, si quis dictorum Patrum ex causâ sibi soli nota daret votum suum pro cassatione electionis, injustè ageret & peccaret; quia in iudicio externo, in quo non habet votum, nisi ut publica persona, ageret ut persona privata.

5. Proinde jam non est eadem in Electore & confirmatore libertas, ut quia ille potest procedere ex privata, secreta, & sibi soli propria notitia, & non deducibili unquam ad forum externum, possit suum iudicium formare, & non eligere vel eligere, quem iudicat eligendum, vel non eligendum; ita etiam confirmator possit ex simili scientia formare suum iudicium, confirmare electionem vel eandem cassare. Pass. *n. 134.* (ubi etiam vide hujus discriminis rationem) contra Bannez *2. 2. q. 67. a. 2. ad 2.* ab eodem Pass. citatum. *n. 133.*

Quæstio 487. An & qualiter, antequam procedatur ad confirmationem, citandi habentes interesse?

1. Respondeo primò: dum electio in concordia celebrata non est, sed vel duæ electiones factæ; vel etiam dum uni electioni se opposuere alii, qui, ne confirmaretur, adeoque electus coelectum habet vel oppositorem, seu electionis suæ adversarium alium unum aut plures habet, ii ad causam suam agendam sunt nominatim citandi ante confirmationem.

2. Respondeo secundò: si verò nullus talis est coelectus seu competitor, aut alius oppositor, per generale edictum valvis Ecclesiæ (in qua celebrata est electio, ut Pirh. *loc. max. citand.*) affixum, in quo, si qui sint, qui electionem, quò minus confirmetur, impugnare velint, peremptoriè citentur ad diem definitum (& ut Pirh. ad locum confirmationis faciendæ) causas impugnandæ electionis impediendæque confirmationis dictum. Idque etiam, licet electio facta in concordia, id est, unica nemine opponente celebrata fuerit; quod nisi factum, seu si hæc omissa, confirmatio subsequuta sit omnino irrita, Barbof. *juris Eccles. l. 1. c. 19. n. 251.* (ubi etiam,

R

citato

citato pro hoc Lott. l. 2. q. 13. n. 47. & Rota decis. 353. n. 6. l. 3. p. 3. *diversar.* & decis. 624. n. 10. p. 1. recent. quod debeat legitime constare non solum de lectione & affixione dictorum edictorum; sed etiam de reflexione, & sic, quod lecta fuerint, & ibi relicta per congruum temporis spatium, quin &, ut pariter addit, citato pro hoc Put. decis. 5. l. 3. de hac publicatione non stetur simplici assertioni Notarii sine testibus) Laym. in c. fin. de elect. in 6. Pirh. ad tit. de elect. n. 321. juxta expressum textum cit. cap. fin. Cujus decretalis etiam hanc rationem addunt Laym. & Pirh. citatis pro hoc Abb. in c. exhibita. de judic. n. 5. Felin. *ibid.* n. 2. nempe quod quando per edictum vocandi sunt ii, quorum interest, nominatim & speciatim vocandi sunt, si personae sint certae, vel noscantur; si vero sint incertae, vel non noscantur, per edictum generale sint citandi.

3. Neque contrarium huic decretali tradit Pass. dum cit. c. 33. de elect. n. 90. ait, in probatione idoneitatis electi necessariam non esse citationem alicujus, aut vocationem partis, etiam ubi adest intrusus vel contradictor, & confirmator procedit extrajudicialiter. Aliud enim est, eam citationem necessariam non esse ad probandam idoneitatem electi, aliud non esse necessariam ad consulendum interesse oppositorum, vel coelecti.

4. Porro hanc constitutionem extendere se quoque ad admissionem postulationis, & institutionem faciendam post praesentationem ob paritatem rationis, ne scilicet supplantentur ii, seu fraude circumveniantur, qui volunt opponere vel objicere aliquid contra postulatum vel praesentatum propter suam interesse, tradit Pirh. loc. cit. num. 322. citato Garc. p. 9. c. 4. n. 1. & Gl. in cit. c. fin. v. electio, uti idem quod ad institutionem fuisse tradit Lott. l. 2. q. 13. a. num. 20. uti &, quem Lott. citat, Lamb. de jurep. l. 2. p. 2. q. 6. per tot. Non tamen extendit se haec constitutio ad collationem liberam beneficiorum, utpote quae simul vim electionis & confirmationis habet, & per quam confertur jus in re, & in qua dicta citatio fieri non potest: non ante illam; quia sic fieret ante omne jus quaesitum; non post illam; quia jam plenum jus quaesitum collatio. Pirh. cit. n. 322. in fine. citans Vivian. in ration. juris pontif. in cit. c. fin. Neque etiam hac decretalis, seu citatio locum habet, quando a Papa ejusve legato petenda confirmatio. Pirh. loc. cit. citans Barbof. in collect. ad cit. c. fin. n. 4. & 5.

Questio 488. An, & qualiter audiendus oppositor, qui venit post terminum in edicto statutum, & confirmationem?

1. Respondeo primò: si quis termino illo elapso & post secutam confirmationem venerit, electionem ejusque confirmationem oppugnaturus, audiendus non est, nisi fortè absens fuerit; vel etsi praesens fuerit, aut non longè distans, probabilem tamen edicti ignorantiam per verisimiles conjecturas allegare possit, eamque juramento confirmet. Laym. in cit. c. fin. n. 2. Pirh. n. 322.

2. Respondeo secundò: dum quis non per viam exceptionis (quippe electus per confirmationem jus plenum in beneficio accepit) sed denunciationis canonicæ opponit quid contra electum, ne indignus & inhabilis Ecclesiae praeficiatur, regulariter seu ordinariè audiendus est, etiam post confirmationem, imò & consecrationem. Laym. & Pirh. *ibid.* citantes Abb. in c. nihil. de elect. in 6.

Questio 489. An necessario citandus electus, ubi ejus cassanda electio?

1. Respondeo primò: dum ex defectu electionis cassanda est electio, neque electus, neque ullus alius citandus est, dum confirmator procedit extrajudicialiter, & nullus est oppositor, contradicens, vel coelectus. Siquidem Electores, imò & ipse electus sunt à jure citati, cum ad confirmatoré transmittere debeant decretum electionis, totum processum electionis continens, & confirmatoris sit, ex transmissis judicare, an electio subsistat, nec ne. Pass. cit. c. 33. n. 150.

2. Respondeo secundò: ubi cassanda est electio ex defectu electi, citandus necessarius est electus. Pass. num. 152. citans Rodriq. p. 2. q. 52. a. 12. ad 1. Portell. p. 2. cas. 4. n. 3. Peyr. in formul. lit. c. c. 18. n. 7. in fine. Barb. l. 2. voto 35. n. 15. num. 22. Valenzvel conf. 44. n. 6. tom. 1. Salgad. de protect. regia. p. 2. n. 54. Mirand. tom. 2. q. 23. n. 22. cum enir agitur de gravi alicujus praedicio, non potest contra illum non citatum & non auditum proferri aliqua sententia. Pass. cit. n. 152. citans Menoch. conf. 96. n. 15. Valenzvel. conf. 14. 5. Arguimento cap. 1. de caus. poss. ubi ait Papa: nec nos contra inauditam partem aliquid possumus definire. Jam verò agendo de cassatione electi ob ejus defectum; agitur de gravissimo ejus praedicio: siquidem cassatio electionis ob defectum electi non solum privat electum jure, quod aliàs habebat ad praelaturam vi electionis, sed & reddit omnino ineligibilem, non ad eam solum, sed ad quamcumque aliam Ecclesiam, juxta c. super eo. de elect. ut Mirand. loc. cit. q. 22. num. 11. Tamb. de jure Abb. tom. 1. d. 5. q. 21. n. 4. Peyr. in subd. q. 1. c. 31. §. 8. Castell. de elect. c. 14. num. 56. Barbof. loc. cit. & apud Pass. n. 151. adeoque remanet infamia ex hac sua repulsa infamia facti, & inhabilis ad praelaturas, ut Pass. loc. cit. juxta c. testimonium. de testibus. & ibi Gl. v. opinio. & Abb. nu. 13. Est proinde talis cassatio nulla ex defectu citationis ac naturalis defensionis, Pass. loc. cit. citans Vantium de nullitat. ex defect. citation. num. 2. & seq. Burat. decis. 71. juxta l. 1. §. item cum edicto. ff. qua sent. appell. & l. unoquoque. ff. de judic. non obstantibus, quod confirmator procedat extrajudicialiter, seu sine figura judicii; cum licet eo modo procedendo Judex non teneatur servare solennitates juris positivi in citando & audiendo reum, debeat tamen eum citare; quia citatio ista & defensio est juris natura, & à necessariis jure natura non liberat privilegium procedendi sine strepitu & figura judiciali. Pass. loc. cit. ubi etiam, quod nullitas illa cassationis sit insanabilis & indispensabilis, etiam per supremum principem, pro quo postremo citat Vantium. *ubi ante.* n. 9. Gregor. decis. 4. §. 6. n. 2. & c.

3. Unde jam, licet ex hac citatione electi, praesertim ubi is in remotis degit, instructioque contra illum processu contingeret cassationes, & consequenter vacationes praelaturarum diutius differri; non tamen ex hac utilitate non differendi vacationem praelaturae sumitur rationalis causa cassandi electionem ex defectu electi, eo non vocato, aut eo defectu plene non probato; nam praeterquam quod in casu, in quo electio redit ad Electores, facilius saepe est & expeditius probare, quantum sufficit defectum, & dare electo terminum brevem ad se defendendum, quam expectare, ut per tempus à jure statutum iterum electores conveniant ad novum praelatum eligendum, quod non caret periculo gravis damni Ecclesiae viduatae & dissensio-